

Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький державний медичний університет
ім. М. І. Пирогова

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ

з пропедевтики внутрішніх захворювань

За редакцією
професора Ю. М. Мостового

Друге видання, доповнене і перероблене

Бібліотека
кафедри
пропедевтичної
терапії

Вінниця
2001

УДК 616.1/4
С41

Основна установа-розробник:
Вінницький державний
медичний університет ім. М. І. Пирогова МОЗ України,
кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Автори:

М. Б. Шкляр, І. П. Алексеєва, Ю. М. Мостовий,
Л. В. Кульчевич, Л. П. Солейко, О. К. Откаленко,
Г. І. Томашкевич, Т. В. Константинович,
І. В. Данільчук, А. Г. Степанюк, І. В. Березюк,
А. А. Зайкова, Л. В. Распутіна, В. М. Дергун

За редакцією проф. Ю. М. Мостового

Рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти
МОЗ України як посібник для студентів вищих медичних
навчальних закладів III–IV рівнів акредитації
(протокол № 1 від 15.01.2001 р. засідання Комісії з медицини
Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України).

С41 **Ситуаційні задачі з пропедевтики внутрішніх захворювань**
/М. Б. Шкляр, І. П. Алексеєва, Ю. М. Мостовий та ін.; За ред.
Ю. М. Мостового; МОЗ України; Вінниц. держ. мед. ун-т
ім. М. І. Пирогова. Каф. пропедевтики внутр. хвороб.— Вінниця,
2001.— 128 с.

Ситуаційні задачі складені відповідно до програми вивчення пропедевтики внутрішніх захворювань для студентів вищих медичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації. Можуть використовуватись для контролю базисного та кінцевого рівнів знань студентів та для позааудиторної роботи. Видання орієнтоване на оптимізацію навчального процесу під час вивчення пропедевтики внутрішніх хвороб.

ISBN 966-621-044-X

УДК 616.1/4

© Вінницький державний медичний
університет ім. М. І. Пирогова, 2001

Передмова

Пропедевтика внутрішніх захворювань займає чільне місце в низці клінічних дисциплін, що вивчаються у вищій медичній школі.

Кожна кафедра пропедевтики, поділяючи прийняті всіма підходи, наголошує свої, притаманні лише їй розробки. Одним із пріоритетних напрямків діяльності нашої кафедри впродовж останніх років є активне впровадження у навчальний процес питань історії кафедри, її наукових досягнень, що має істотне патріотичне, виховне значення.

Ми максимально насичуємо практичні заняття різними навчальними моделями. Теоретичні питання вивчаються як під час традиційного опитування, так і в процесі проблемного діалогу, ділової гри. Практичні навички набуваються дублюванням дій викладача з багаторазовим їх повторенням.

Склалися оригінальні підходи і у клінічному розгляді хворих: групова взаємодоповнююча модель, групова взаємоконтролююча модель, які застосовуються поряд з обов'язковим класичним клінічним розглядом.

Багато уваги приділяємо організації та діяльності студентських гуртків. Величезною популярністю серед студентів користуються терапевтичні вікторини, які кафедра влаштовує вже впродовж 10 років.

Однією із складових вивчення пропедевтичної терапії від початку 80-х років стало розв'язування ситуаційних задач. У 1988 р. тодішній завідувач кафедри пропедевтичної терапії професор М. Б. Шкляр і доцент кафедри І. П. Алексєєва створили та видали збірку «Ситуаційні задачі з пропедевтики внутрішніх хвороб». З позицій сьогодення розуміємо, що то була одна з перших і вдалих спроб впровадження у навчальний процес методу об'єктивізації клінічних знань, який тепер прийнято в усьому світі.

Пройшло 15 років, багато що змінилось у медицині в цілому та у методах обстеження зокрема. На одному з методичних засідань кафедри доцент Л. П. Солейко запропонувала перевидати збірку задач. Ініціатива була підтримана колективом. Кожна задача ретельно аналізувалась, частина залишилась без змін, інші редагувались, доповнювались. Було створено багато нових задач, дописані деякі розділи. Вважаємо, що такий підхід є доказом збереження найкращих педагогічних традицій, що склалися на кафедрі, та їхнього конструктивного розвитку.

У цьому виданні поєдналися глибокі знання класичної пропедевтики, високий рівень розуміння сучасних методів діагностики, велика працездатність всіх співробітників кафедри.

Виносимо подяку рецензентам професору А. В. Єпішину та професору В. Є. Нейку, чий високопрофесійні поради, конструктивні зауваження суттєво прикрасили зміст багатьох задач.

Сподіваємось, що посібник стане добрим помічником студентам, а може, й лікарям у засвоєнні одного з найскладніших розділів терапії — пропедевтики внутрішніх захворювань.

Редактор, завідувач кафедри
пропедевтики внутрішніх хвороб
ВДМУ ім. М. І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор Ю. М. Мостовий

Зміст

Передмова	3
I. Обстеження органів дихання	4
Розпитування хворих, огляд та пальпація грудної клітки	4
Порівняльна та топографічна перкусія грудної клітки	6
Аускультация легень	6
Дослідження харкотиння	8
Дослідження плевральної рідини	9
Дослідження функції зовнішнього дихання	10
Бронхоскопія	12
Основні клінічні синдроми	12
Підсумкові задачі	14
II. Обстеження органів кровообігу	18
Розпитування хворих, загальний та місцевий огляд ділянки серця	18
Пальпація та перкусія грудної клітки у ділянці серця	20
Аускультация серця	21
Набуті вади серця	25
Синдроми артеріальної гіпертензії та коронарної недостатності	27
Синдром недостатності кровообігу	29
Підсумкові задачі	30
III. Електрокардіографія	33
IV. Обстеження органів травлення	41
Огляд, перкусія, пальпація та аускультация живота	41
Обстеження стравоходу	42
Обстеження шлунка	42
Опитування, фізичні методи дослідження	42
Лабораторно-інструментальні методи дослідження шлунка	43
Підсумкові задачі з діагностики захворювань шлунка	44
Обстеження кишковика	46
Розпитування, фізичні методи обстеження	46
Лабораторно-інструментальні методи дослідження кишковика	47
Обстеження печінки та жовчовивідних шляхів	48
Лабораторно-інструментальні методи дослідження печінки та жовчних шляхів	50
Підсумкові задачі із захворювань печінки та жовчовивідних шляхів	55
Обстеження підшлункової залози	56
V. Обстеження органів сечовиділення	58
Опитування, фізичні методи обстеження за наявності захворювань нирок та сечовивідних шляхів	58
Лабораторні методи дослідження	58
Підсумкові задачі	60
VI. Обстеження органів кровотворення	64
Основні клінічні симптоми	64
Підсумкові задачі	65
VII. Обстеження залоз внутрішньої секреції	71
Фізичні методи обстеження	71
Лабораторно-інструментальні методи дослідження	72
Підсумкові задачі	73

VIII. Ситуаційні задачі, що входять у перелік ліцензійного іспиту за програмою «Крок-1» для вітчизняних студентів	76
IX. Ситуационные задачи, входящие в перечень лицензионного экзамена по программе «Крок-1» для иностранных студентов.	90
<i>Еталони відповідей до ситуаційних задач з пропедевтики внутрішніх хвороб</i>	<i>96</i>
<i>I. Обстеження органів дихання</i>	<i>96</i>
<i>II. Обстеження органів кровообігу.</i>	<i>102</i>
<i>III. Електрокардіографія</i>	<i>110</i>
<i>IV. Обстеження органів травлення.</i>	<i>113</i>
<i>V. Обстеження органів сечовиділення.</i>	<i>120</i>
<i>VI. Обстеження органів кровотворення</i>	<i>122</i>
<i>VII. Обстеження залоз внутрішньої секреції</i>	<i>125</i>

Навчальне видання

Ситуаційні задачі з пропедевтики внутрішніх захворювань
За редакцією проф. Ю. М. Мостового

Відповідальна за випуск Г. І. Томащевич

Технічний редактор В. М. Шлеймович

Коректор М. Драпака

Комп'ютерний набір:

А. Г. Степанюк, І. В. Данільчук, Л. В. Распутіна

Здано до складання 20.02.2001 р. Підписано до друку 25.02.2001 р.

Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Гельветика.

Спосіб друку офсетний. Ум. друк. арк. 7,52.

Тираж 200. Зам. 1322.

Оригінал-макет В. Шлеймовича

21001, Вінниця, а/с 702

Надруковано з готових фотоформ

у ВАТ «Віноблдрукарня»

21050, Вінниця, вул. Київська, 4